Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІ історії, права та міжнародних відносин
Юлія ПОДРЄЗ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ ІТ ПРАВА ТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітньо-професійна програма Право
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мова навчання українська

Погоджено
науково-методичною комісією
ННІ історії, права та міжнародних відносин
«02» вересня 2024 р.
Голова науково-методичної комісії
Світлана МОЦАК

«02» вересня 2024 року

Суми 2024

Укладач:

Мирославський Сергій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та публічного управління
Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
кандидат педагогічних наук, доцент _____ **Олена ІВАНІЙ**

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td>Найменування показників</td><td>Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Кількість кредитів - 3</td><td rowspan="14">Галузь знань
Право

Спеціальність
Право

Освітній рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)</td><td>Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>3-й</td></tr>
<tr><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>6-й</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Загальна кількість годин - 90</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>18 годин</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>22 години</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>48 години</td></tr>
<tr><td>Консультації</td></tr>
<tr><td>2 години</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:
залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Основи ІТ права та права інтелектуальної власності» - набуття здобувачами вищої освіти комплексу теоретичних знань з основ правового регулювання відносин, які виникають та реалізуються в ІТ-сфері та інтелектуальної власності; проведення правового аналізу джерел права інформаційних технологій та права інтелектуальної власності, засобів правового регулювання окремих видів інформаційної діяльності, дослідження теоретичних та прикладних проблем забезпечення інформаційного правопорядку, захист авторських прав на об'єкти, розміщені в інтернеті, правовий режим віртуальних активів, правове регулювання електронної комерції, охорону персональних даних в ІТ, електронні довірчі послуги, запобігання вчинення інформаційних правопорушень, а також формування у студентів базових навичок щодо самостійного розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією норм законодавства у сфері охорони прав на результати інтелектуальної діяльності.

Навчальна дисципліна «Основи ІТ права та права інтелектуальної власності» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки).

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою ***загальних компетентностей***:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою ***спеціальних компетентностей***:

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 21. Знання і розуміння особливостей захисту права інтелектуальної власності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою ***інтегральної компетентності***, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Основи ІТ права та права інтелектуальної власності» є опанування навчальної дисципліни «Цивільне право».

3. Результати навчання за дисципліною

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 25. Володіти базовими навиками захисту права інтелектуальної власності.

4. Види навчальних занять та контрольні заходи з дисципліни

Організація і проведення поточного, семестрового контролю здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до нормативної бази Університету. Дистанційні технології навчання передбачають здійснення взаємодії між учасниками освітнього процесу як асинхронно, так і синхронно в часі. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через систему управління навчанням університету платформу Moodle, відеоконференції ZOOM, Google Meet.

Види навчальних занять

Лекція – вид навчальних занять, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекцій та їх змісту, але має право вибору щодо дискусійних потрактувань навчального матеріалу, форм і засобів доведення його до здобувачів вищої освіти.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачені як практичні, так і семінарські заняття.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем вищої освіти відповідно сформульованих завдань. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувача вищої освіти, розв'язання завдань з їх обговоренням, розв'язання контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує дискусію за попередньо визначеними проблемами, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів, есе тощо).

На семінарському занятті викладач оцінює якість виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних завдань, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних навчальних занять. Метою СР здобувача вищої освіти є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів вищої освіти самостійності у здобутті і поглибленні знань, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

Зміст СР здобувача вищої освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями для виконання. Під час роботи заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Об'єктом додаткового заохочення здобувачів за рішенням кафедри може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі студентських наукових конференцій, підготовка та публікація результатів наукового студентського дослідження.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

Навчальним планом передбачена консультація як вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу.

Поточний контроль може проводитися у формах усного, письмового або письмово-усного, експрес-контролю чи комп'ютерного тестування, колоквіуму, оцінювання виступів на практичних/семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, як під час навчальних занять, так і самостійної роботи.

Дозвіл на дострокове складання диференційованого заліку надається директором Навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин, якщо на момент подання заяви здобувач отримав не менше 50% від максимально можливої кількості балів за результатами поточного контролю з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти може бути не допущений до семестрового контролю, якщо у встановлені графіком освітнього процесу терміни він не підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання, оцінювання яких, згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, має відбутися під час семестру.

Студентам, які одержали під час сесії незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість, як правило, до початку наступного семестру. Повторне складання заліку допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий — комісії, яка створюється директором ННІ історії, права та міжнародних відносин.

5. Розподіл балів та критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Розподіл балів

	Тема	Кількість балів під час аудиторних занять	Контроль самостійної роботи
Поточний контроль	Тема 1.	5	25
	Тема 2.	5	
	Тема 3.	5	
	Тема 3.	5	
	Тема 4.	10	
	Тема 5.	10	
	Тема 6.	5	
	Тема 7.	5	
	Тема 8.	10	
	Тема 9.	5	
	Тема 10.	10	
Сума		75	
Загальна сума		100	

Критеріями оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є:
- для усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладу; використання основної та додаткової літератури, судової практики; уміння робити порівняння та висновки;
- для виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки.
- для самостійної роботи: вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань, аналізувати наукові публікації за визначеною тематикою; рівень самостійної підготовки студентів із певних тем, самостійне виконання завдань.

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

- доповідь (виступ на задану тему) – від 1 до 5 балів;
- експрес опитування – від 1 до 5 балів;
- розв'язання кейсу, задачу – від 1 до 5 балів;
- тестування (з набору суджень вибрати вірні) – від 1 до 5 балів;
- наукова робота (есе, реферат) – від 1 до 10 балів.

Доповідь : максимум 5 балів

Бали	Пояснення
5	Здобувач має високий рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами та судовою практикою, виконує необхідні дослідження, демонструє відмінне розуміння теми, проводить аналіз на високому рівні, дає чіткі, добре структуровані відповіді.
4	Здобувач має хороший рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, судовою практикою, показує добре розуміння теми та може відповідати на запитання як викладача, так і студентів.
3	Здобувач має базові знання та розуміння основного матеріалу; частково ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, показує базове розуміння питань, що стосуються курсу, може відповідати на запитання як викладача, так і студентів.
від 1 до 2	Здобувач демонструє обмежені знання з проблематики навчальної дисципліни, дає відповіді на запитання як викладача, так і студентів з теми

Експрес-опитування: максимум 5 балів

Бали	Пояснення
5	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, у тому числі і судову практику та надав повну, обґрунтовану відповідь з

	коротким висновком щодо окремої проблеми з достатньою аргументацією
4	Здобувач загалом правильно вживає правничу термінологію, проте є неточності у вживанні; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, однак надав неповну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; є поодинокі недоліки у послідовності викладу матеріалу
3	Здобувач допускає помилки у вживанні правничої термінології; провів збір та неповний аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; наявні недоліки у послідовності викладу матеріалу
від 1 до 2	Здобувач допускає суттєві помилки у вживанні правничої термінології; провів неповний збір та аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить юридичні помилки; є суттєві помилки та недоліки в послідовності викладу матеріалу.

Розв'язання кейса (задачі): максимум 5 балів

Бали	Пояснення
5	Здобувач вірно застосовує набуті знання для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях, виокремлює юридично значущі факти, формулює обґрунтовані правові висновки; правильно вживає правничу термінологію
4	Здобувач вірно застосовує набуті знання для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях, виокремлює юридично значущі факти, формулює обґрунтовані правові висновки; є окремі помилки у використанні правничої термінології
від 1 до 3	Наявні помилки у застосуванні здобувачем набутих знань для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях; здобувач частково виокремлює юридично значущі факти, не формулює обґрунтовані правові висновки; є істотні помилки у використанні правничої термінології

Тестування: максимум 5 балів

Форми тестів:
Вибір однієї правильної відповіді – максимум 1 бал, якщо здобувач обрав вірну відповідь, 0 балів – якщо неправильну.
Встановлення відповідності – максимум 2 бали, якщо здобувач встановив всі відповідності вірно; якщо здобувачем не встановлено всі відповідності вірно – 0,5 бали за кожну вірно встановлену відповідність;

Встановлення правильної послідовності – максимум 3 бали, якщо здобувач встановив правильно всю послідовність, якщо здобувачем не встановлено всю послідовність правильно – 0,5 бали за кожну вірно встановлену послідовність.

Наукова робота: максимум 10 балів

Бали	Пояснення
10	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обгрунтовані правові висновки; наукова робота містить коректне посилання на використані джерела; виклад – логічний; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи.
9	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обгрунтовані правові висновки; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи
8	Наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обгрунтовані правові висновки, які містять окремі неточності; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи є частково аргументованими
від 1 до 7	Наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів частковий збір матеріалів за темою наукової роботи, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології, провів фрагментарний аналіз цих матеріалів, частково виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, які недостатньо обгрунтовані; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи неаргументовані.

Наукова робота здобувача, яка не відповідає зазначеним критеріям не зараховується.

Самостійна робота

Бали	Критерії та показники оцінки діяльності здобувача освіти
25	Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі,

	змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів, з застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Здобувач освіти працює з науковою літературою, оцінює риторичні та комунікативні явища; робить висновки; вміє формулювати та обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами підготовки виступів, доповідей; креативно підходить до їх підготовки; прагне до самовдосконалення і саморозвитку
20	Завдання до самостійної роботи виконані в повному обсязі, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Здобувач освіти працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності та ініціативності.
15	Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без прикладів. У роботі допускаються помилки, неточне вживання термінів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання термінології
10	Завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, але не втілює їх у практику; комунікативні навички мають низький рівень розвитку.
5	Виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, порушена структура викладу, відсутні приклади. Основу складають необґрунтоване копіювання чужих думок, позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки, не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, відсутній творчий компонент цього виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

Шкала оцінювання підсумкового контролю: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	*За 100-бальною шкалою*	*За національною шкалою (форма контролю – диф. залік)*	*Пояснення*
A	90-100	відмінно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
B	82-89	добре	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
C	74-81		Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані правильно з незначною кількістю суттєвих помилок.
D	64-73	задовільно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані нижче середнього рівня, але зі значною кількістю помилок.
E	60-63		Кредити зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Кредити не зараховано. Здобувачу надається можливість скласти визначені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
F	1-34	незадовільно з повторним вивченням курсу	Кредити не зараховано. Здобувач повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Основи ІТ права та права інтелектуальної власності» складається з одного модулю:

Тема 1. Право інтелектуальної власності та ІТ право.

Тема 2. Джерела правового регулювання в ІТ-сфері та їх застосування.

Тема 3. ІТ та правосуб’єктність. Специфічні об’єкти у ІТ-сфері.

Тема 4. Авторське право та суміжні права.

Тема 5. Право промислової власності та охорона прав на об'єкти промислової власності.

Тема 6. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об'єкт права інтелектуальної власності.

Тема 7. Знаки для товарів і послуг. Торгова марка.

Тема. 8. Права інтелектуальної власності в цифровому середовищі.

Тема 9. Електронна комерція.

Тема 10. Охорона прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Право інтелектуальної власності та IT право.

Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Предмет та метод права інтелектуальної власності. Принципи права інтелектуальної власності. Співвідношення з правом власності та IT правом.

Поняття IT-права та його місце в системі права України. Предмет регулювання IT-права та його загальна характеристика. Особливості методу правового регулювання норм IT-права.

Публічно-правові та приватно-правові засоби регулювання правовідносин в IT-сфері. Відносини в сфері інтелектуальної власності.

Джерела права інтелектуальної власності. Нормативні засоби регулювання відносин в IT-сфері.

Державне адміністрування у сфері інтелектуальної власності. Загальні положення про охорону і захист права інтелектуальної власності. Правосуддя у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

Тема 2. Джерела правового регулювання в IT-сфері та їх застосування

Загальна характеристика джерел IT-сфери. Законодавство у сфері IT. Застосування актів цивільного законодавства до IT-відносин.

Державні та міжнародні стандарти, як засоби регулювання відносин в IT-сфері.

Прогалини правового регулювання в IT-сфері. Подолання прогалин у регулюванні IT-відносин.

Тема 3. IT та правосуб'єктність. Специфічні об'єкти у IT-сфері

Правосуб'єктність учасників IT-відносин. Суб'єкти Інтернет-відносин. Віртуальні організації. Стартапи. IT та реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

IT-активи. Доменне ім'я як об'єкт майнових прав у IT-сфері. Веб-сайт як комплексний об'єкт. Інтернет речей. Зображення людини та IT-сфера. Персональні дані та IT-сфера.

Тема 4. Авторське право та суміжні права

Поняття авторського права. Джерела авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Немайнові права автора на об'єкти авторського права. Майнові права на об'єкти авторського права. Права особливого роду (sui generis).

Використання прав на об'єкти авторського права. Використання об'єктів авторського права в медіапросторі. Вільне використання твору без згоди

автора. Право на сирітські твори. Право автора на винагороду за використання його твору. Оподаткування винагород за використання майнових прав.

Строк дії авторського права.

Поняття суміжних прав та їх особливості. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення та зміст суміжних прав. Використання майнових прав на об'єкти суміжних прав. Обмеження суміжних майнових прав (вільне використання об'єктів суміжних прав). Строки дії суміжних прав.

Тема 5. Право промислової власності та охорона прав на об'єкти промислової власності

Право промислової власності: поняття. Суб'єкти права промислової власності. Об'єкти права промислової власності. Джерела права промислової власності.

Види винаходів. Патент на винахід/корисну модель та промисловий зразок. Права з патенту. Межі патентної охорони.

Порядок реєстрації прав на винахід/корисну модель та склад заявки. Умови патентоздатності винаходу і корисної моделі. Припинення дії майнових прав на винахід та корисну модель. Порушення прав та способи захисту.

Тема 6. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об'єкт права інтелектуальної власності

Поняття та система засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Право та правова охорона комерційного (фірмового) найменування.

Логотип – визначення. Про бренд. Право промислової власності на географічне зазначення.

Тема 7. Знаки для товарів і послуг. Торгова марка

Поняття та загальна характеристика знаків для товарів і послуг. Торгова марка: поняття, об'єкти, зміст. Види та категорії.

Вибір класів за Класифікатором товарів і послуг.

Правові засади захисту правоволодільця. Підстави для відмови в наданні правової охорони. Набуття прав на торговельну марку. Права та обов'язки власника.

Особливості застосування юридичної відповідальності при порушенні прав інтелектуальної власності.

Тема. 8. Права інтелектуальної власності в цифровому середовищі

Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського та суміжних прав у цифровому середовищі.

Використання майнових авторських та суміжних права на підставі вільних публічних ліцензій. Вільні публічні ліцензії та їх види. Правове становище сторін за ліцензійним договором.

Тема 9. Електронна комерція

Поняття електронної комерції та сфери її поширення. Можливості електронної комерції як складової електронного бізнесу. Порівняльний аналіз традиційної комерції з електронною.

Тема 10. Охорона прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі

Поняття охорони авторських прав. Види порушень авторських прав. Наслідки порушення авторських прав. Види технічних засобів захисту авторських прав та їх застосування в мережі Інтернет.

Комп'ютерна програма як об'єкт правової охорони. Компіляція даних (бази даних) як об'єкт правової охорони. Охорона прав на комерційні позначення в Інтернет. Доменні імена.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Право інтелектуальної власності та ІТ право	8	2	2	-	4
Тема 2. Джерела правового регулювання в ІТ-сфері та їх застосування	8	2	2	-	4
Тема 3. ІТ та правосуб'єктність. Специфічні об'єкти у ІТ-сфері	10	2	4	-	4
Тема 4. Авторське право та суміжні права	8	2	2	-	4
Тема 5. Право промислової власності та охорона прав на об'єкти промислової власності	8	2	2	-	4
Тема 6. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об'єкт права інтелектуальної власності	8	2	2	-	6
Тема 7. Знаки для товарів і послуг. Торгова марка	10	-	2	-	8
Тема 8. Права інтелектуальної власності в цифровому середовищі	10	2	2	-	6
Тема 9. Електронна комерція	8	2	2	-	4
Тема 10. Охорона прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі	10	2	2	2	4
Усього годин	**90**	**18**	**22**	**2**	**48**

7.3. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Право інтелектуальної власності та IT право.	2
2.	Тема 2. Джерела правового регулювання в IT-сфері та їх застосування	2
3.	Тема 3. IT та правосуб'єктність. Специфічні об'єкти у IT-сфері	2
4.	Тема 3. IT та правосуб'єктність. Специфічні об'єкти у IT-сфері	2
5.	Тема 4. Авторське право та суміжні права	2
6.	Тема 5. Право промислової власності та охорона прав на об'єкти промислової власності	2
7.	Тема 6. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об'єкт права інтелектуальної власності	2
8.	Тема 7. Знаки для товарів і послуг. Торгова марка	2
9.	Тема. 8. Права інтелектуальної власності в цифровому середовищі	2
10.	Тема 9. Електронна комерція	2
11.	Тема 10. Охорона прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі	2
Разом		22

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 26.08.2024).
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text (дата звернення: 26.08.2024).
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text (дата звернення: 26.08.2024).
4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text (дата звернення: 26.08.2024).
5. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text (дата звернення: 26.08.2024).
6. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96 (дата звернення: 26.08.2024).

7. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text (дата звернення: 26.08.2024).
8. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text (дата звернення: 26.08.2024).
9. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10.08.2023 р. № 3321-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text (дата звернення: 26.08.2024).
10. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Паризький Акт від 24.07.1971 р., змінений 02.10.1979 р.. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text (дата звернення: 26.08.2024).
Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text (дата звернення: 26.08.2024).
11. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text (дата звернення: 26.08.2024).
12. Про затвердження Порядку набуття та втрати статусу сирітських творів, фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань, умов їх дозволеного використання та ведення реєстру: Постанова Кабінету міністрів України від 15.12.2023 р. № 1312. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1312-2023-%D0%BF#Text (дата звернення: 26.08.2024).
13. Про затвердження Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір: Наказ Міністерства економіки України від 16.08.2023 р. № 11319. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1760-23#Text (дата звернення: 26.08.2024).
14. Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на винахід і заявки на корисну модель: Наказ Міністерства економіки України від 09.09.2024 р. № 23301. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1411-24#Text (дата звернення: 26.08.2024).
15. Реєстрація географічного зазначення. Реєстр адміністративних послуг. Дія Портал. URL: https://guide.diia.gov.ua/view/reiestratsiia-heohrafichnoho-zaznachennia-c8abd430-9ee3-41b1-804f-e1528eb643a1 (дата звернення: 26.08.2024).
16. Крат В. Практика Касаційного цивільного суду в сфері інтелектуальної власності. 2024. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2024_prezent/Prezent_prakt_KCS_IP_sfera.pdf (дата звернення: 26.08.2024).
17. Бачинський Т.В., Радейко Р.І. Основи ІТ-права : навч. посіб. 3-є видання. К.: Юрінком Інтер, 2022. 244 с.

18. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
19. Даниленко Ю. Інтелектуальна власність : практ. аспекти : посіб. Харків : ІСМА, 2023. 183 с.
20. Дудар З.В. Інтелектуальна власність : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2021. 159 с.
21. Мічурін Є. О. Приватне ІТ-право : навч. посіб. Харків : Право, 2021. 176 с.
22. Попова Л.М. Інтелектуальна власність: підручник. Харків, «Федорко», 2021. 262 с.
23. Право інтелектуальної власності : підруч. / А. В. Аксютіна, Л. В. Межевська, О. В. Нестерцова-Собакарь та ін.; за заг. ред. і передм. д-ра юрид наук, доц. Т. В. Ярошевської. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 336 с.
24. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. [О. Є. Аврамова,А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.]; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 332 с.
25. Цивільний кодекс України. Книга IV. Право інтелектуальної власності : науково-практичний коментар / О.В. Коротюк. К. : ОВК, 2024. 340 с.

Додаткова:

1. Barbara Szczepańska. Digital is not different – copyright in digital environment. *Proceedings of the IATUL Conferences.* Paper 54. URL: https://docs.lib.purdue.edu/iatul/2004/papers/54 (дата звернення: 26.08.2024).
2. Copyright Licensing in the Digital Environment. *WIPO.* URL: https://www.wipo.int/copyright/en/activities/copyright_licensing.html (дата звернення: 26.08.2024).
3. Ya. L. Shrayberg & K. Yu. Volkova. Features of Copyright Transformation in the Information Environment in the Age of Digitalization. *Scientific and Technical Information Processing.* 2021. volume 48, P. 30–37. URL: https://link.springer.com/article/10.3103/S014768822101007X. (дата звернення: 26.08.2024).
4. World Intellectual Property Indicators Report: Record Number of Patent Applications Filed Worldwide in 2022. *Press Release,* Geneva, November 6, 2023 PR/2023/910. URL: https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2023/article_0013.html (дата звернення: 26.08.2024).
5. World Intellectual Property Indicators. WIPO, *Geneva,* 2023. 205 P. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-941-2023-en-world-intellectual-property-indicators-2023.pdf (дата звернення: 26.08.2024).
6. Standing Committee on the Law of Patents. Report of the sharing session on the use of artificial Intelligence. *WIPO,* Aug 11, 2022. SCP/34/4. URL:

https://www.wipo.int/ edocs/mdocs/mdocs/en/scp_34/scp_34_4.pdf (дата звернення: 26.08.2024).
7. Андрощук Г., Дорошенко О. Патентна програма PRO BONO: зарубіжний досвід для України. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 4-5. С. 51-60. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17184 (дата звернення: 26.08.2024).
8. Андрощук Г. Використання державної символіки в торговельних марках: проблемні питання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 3. С. 38 – 48. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18361 (дата звернення: 26.08.2024).
9. Бакалінська О. Міжнародно-правові аспекти використання географічних зазначень. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 6. С. 48-56. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17389 (дата звернення: 26.08.2024).
10. Барановська В.М. Право інтелектуальної власності в цифрову добу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.01.28
11. Барданова А. О. Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Юридичні науки". 2022. № 5. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-5-8052
12. Булеца С. Б. Віртуальне майно у метавсесвіті як об'єкт цивільних прав. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія: Право. 2022. С. 126–133.
13. Бутнік-Сіверський О. Віртуальна власність з позиції цифрової інтелектуальної економіки: теоретичні засади цифрового права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 4-5. С. 113-'23. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17184 (дата звернення: 26.08.2024).
14. Бутнік-Сіверський О. Цифровий ринок інтелектуальної власності: теоретичний погляд та можливі прояви недобросовісної конкуренції. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 3. С. 97–107. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18361 (дата звернення: 26.08.2024).
15. Василенко Ф. І. Цивільно-правові договори в сфері ІТ: поняття, класифікація та специфіка виконання в умовах війни. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Юридичні науки". 2024. № 8. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-8-10197
16. Горобець Н. О., Майсун І. В. Віртуальні об'єкти, їх місце в інституті права власності. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2021. № 5. С. 52–54.
17. Дмитренко В. Систематизація законодавства України у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 4-5. С. 9-19. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17184 (дата звернення: 26.08.2024).
18. Дмитришин В. С. Особливості набуття та захист прав інтелектуальної власності в умовах військової агресії. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття»* (до 25-річчя

Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.). Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 741-745.

19. Дроб'язко В., Троцька В. Цивільно-правовий захист авторського права і суміжних прав у Федеративній Республіці Німеччина та Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 6. С. 57-66. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17389 (дата звернення: 26.08.2024).
20. Єрофєєнко Л. В. Правовий аналіз договору франчайзингу в сфері інтелектуальної власності. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Юридичні науки". 2022. № 11. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-11-8443
21. Золотар А.С. Захист прав на інтелектуальну власність в цифровому середовищі. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київ, 2023. URL: https://ela.kpi.ua/items/f5caae2e-96a8-4d52-8faf-7f94ab564e6c (дата звернення: 26.08.2024).
22. Іванов П. Захист прав інтелектуальної власності на логотип як торговельну марку в Україні та державах-членах ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 6. С. 67-73. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17389 (дата звернення: 26.08.2024).
23. Кирилюк А. В. Досвід США у сфері захисту авторських прав в мережі інтернет. *Права людини – пріоритет сучасної держави* : збірник матер. Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції (10 грудня 2020 року, м. Одеса) / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 214-219.
24. Кметик-Подубінська Х.І. Авторське право в цифровому середовищі. С. 45 – 71. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-209-8-3.
25. Коваль І. Законодавство України про договори у сфері інтелектуальної власності: оцінка в контексті системності та ефективності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 1. С. 60-70. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17857 (дата звернення: 26.08.2024).
26. Кодинець А., Сазонов В. Проблеми охорони прав на добре відомі торговельні марки та загальновживані позначення. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 35-44. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18071 (дата звернення: 26.08.2024).
27. Лісютіна Є. Г. Переваги міжнародного комерційного арбітражу у сфері захисту прав інтелектуальної власності у зовнішньоекономічній діяльності під час воєнного стану. *Приватне право в умовах війни* : матеріали Всеукр. наук. конф. (Одеса, 15 листопада 2022 р.) / за заг. ред.: д. ю. н., проф. Є. Харитонова, д. ю. н., проф. І. Давидової; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2022. С. 740-744. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/ac89d64d-57f4-44d5-91d5-5d046263dac1 (дата звернення: 26.08.2024).

28. Логвиненко М.І. Правові проблеми захисту авторських прав від піратства в мережі Інтернет. *Теорія та практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 5 – 11. DOI: https://doi.org/10.33731/22020.208041.
29. Луц Д. Захист прав інтелектуальної власності в еру цифрових інновацій. *Юридична газета online*. 2024. № 7. URL: https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/zahist-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-v-eru-cifrovih-innovaciy.html (дата звернення: 26.08.2024).
30. Лящов В. О. Охорона прав інтелектуальної власності у цифровому середовищі: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра: спец. 081. Суми: Сумський державний університет, 2020. 116 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81975 (дата звернення: 26.08.2024).
31. Марценко Н. С. Перспективи розширення кола суб'єктів права інтелектуальної власності у праві Європейського Союзу та України. *Права людини в період збройних конфліктів* : Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції присвяч. 25-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 18 листопада 2022 р.) / Нац. ун-т «Одеська юридична академія» ; каф. міжнародного та європейського права НУ «ОЮА» : у 2 т. Одеса, 2022. С. 522-527. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/e602d782-9988-4d3c-8d26-7a5436a7e729 (дата звернення: 26.08.2024).
32. Мінченко Н., Недогібченко Є. Роль і місце судової експертизи у справах щодо захисту прав на торговельні марки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 6. С.74-80. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17389 (дата звернення: 26.08.2024).
33. Міньковський В. В. Цивільна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в мережі інтернет. *Шерешевські читання: Проблеми цивілістики в умовах пандемії та ІТ :* матер. Всеукр. наук. конф. (м. Одеса, 10 грудня 2021 р.) / МОН України, НУ "ОЮА" ; за заг. ред.д.ю.н., проф. Є. О. Харитонова. Одеса: Фенікс, 2021. С. 242-245.
34. Мироненко Н. Предмет правового регулювання при систематизації законодавства у сфері промислової власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 45-54. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18071 (дата звернення: 26.08.2024).
35. Миронюк О. В. Проблемні аспекти правової охорони інтелектуальної власності. *Сталий розвиток суспільства та держави: сучасні виклики та напрямки розвитку* : матер. Всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 18 листоп. 2022 р.) [Електронне видання] / уклад.: В. С. Кучерявенко, Л. С. Бондарчук. І. С. Радковська [та ін.] ; за ред. М. Р. Аракеляна, К. І. Спасової. Одеса, 2022. С. 119-121. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/e0c4d49e-993f-4926-9ae6-fa7d759dd9c5 (дата звернення: 26.08.2024).
36. Михайленко М. Штучний інтелект та інтелектуальна власність: концептуальні підходи ВОІВ та України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С.84-93. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18071 (дата звернення: 26.08.2024).

37. Михайленко М. Пошук підходів до використання штучного інтелекту в патентній експертизі. *Теорія і практика інтелектуальної власності. 2024.* № 3. С. 88– 96. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18361 (дата звернення: 26.08.2024).
38. Нєвєнгловський А. Обов'язок реєстрації інтернет-каналів (You Tube, TikTok, Facebook) та правове становище творців на аудіовізуальному ринку законодавством Польщі та ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 4-5. С. 124-134. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17184 (дата звернення: 26.08.2024).
39. Панфйорова Л. Актуальні питання обліку об'єктів права інтелектуальної власності в процесі комерціалізації. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 6. С. 91-101. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17389 (дата звернення: 26.08.2024).
40. Петряєв С., & Когут Н. Торговельні марки і комерційні найменування: проблемні аспекти правового регулювання. *Часопис Київського університету права.* 2020. № 1. С. 237-243.
41. Попова Н.О. Правова охорона незареєстрованих торговельних марок в Україні та Європейському Союзі. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2024. № 12. С.125–128. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/27
42. Тарасенко Л.Л. Правова природа Інтернет права. *Вісник Львівського Університету.* Серія Юридична. Львів: Львівський нац.ун-т, 2021. Вип. 72. С. 47-54. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/law/article/view/11194/11502 (дата звернення: 26.08.2024).
43. Ткач О. Генеза правової охорони анамаційних аудіовізуальних творів. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2024. № 3. С. 17 – 27. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18361 (дата звернення: 26.08.2024).
44. Троцька В. Авторське право і суміжні права онлайн-медіа. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2024. № 1. С. 5-13. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17857 (дата звернення: 26.08.2024).
45. Троцька В. Вплив міжнародних договорів на розвиток законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2024. № 4. С. 19-28. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18641 (дата звернення: 26.08.2024).
46. Шульгін І. Технології блокчейну в захисті та управлінні авторськими правами: зарубіжний досвід і стан в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2023. № 6. С. 81-90. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17389 (дата звернення: 26.08.2024).
47. Шуст Н.Б., Антонюк А.І. Інтелектуальне право у сфері інформаційних технологій в Україні. *Юридичний вісник.* 2020. № 1 (54). С.127 – 134.
48. Уртаєв О. Особливості регулювання правовідносин у сфері ІТ-права. *Юридичний вісник.* 2022. № 6. С.233-238.
49. Шеїн К. Права інтелектуальної власності — основа ІТ-бізнесу. *Юридична газета online.* 2021. № 5. URL: https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/prava-intelektualnoyi-vlasnosti--osnova-itbiznesu.html (дата звернення: 26.08.2024).

50. Федоренко, В. Л., Скрипнюк, О. В., Фоя, О. А., & Чабанець, Т. М. Питання ідентифікації позначень, що використовуються для індивідуалізації товарів, послуг та учасників цивільного обороту, та які є об'єктами порівняння при проведенні експертного дослідження торговельних марок. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021, № 5 (17). С. 67-95. URL: https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-5(17)-67-95 (дата звернення: 26.08.2024).
51. Штефан О. Вимоги та способи захисту авторського права і суміжних прав: співвідношення понять. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 4-5. С. 80-89. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17184 (дата звернення: 26.08.2024).
52. Штефан А. Посилення захисту права інтелектуальної власності: новації процесуального законодавства. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 1. С. 25-34. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/17857 (дата звернення: 26.08.2024).
53. Штефан А. Кодифікація законодавства у сфері авторського права і суміжних прав: досвід держав-членів ЄС та пропозиції для України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 5-15. URL: http://uran.inprojournal.org/issue/view/18071 (дата звернення: 26.08.2024).
54. Харитонова О. І. Правове регулювання відносин інтелектуальної власності під час війни. *Римське право і сучасність: цивільне право в умовах війни* : матер. Всеукр. наук. конф. (Одеса, 24 травня 2022 р.) [Електронне видан ня] / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. О. Харитонова ; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. С. 16-20.
55. Якубівський І. Є. Право на комерційне найменування: суб'єкти та підстава набуття. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 12. С. 157–160.
56. Захист імені на сайті: судова практика у сфері доменних спорів. URL: http://kmp.ua/ua/analytics/exclusive/zahyst-imeni-na-sajti-sudova-praktyka/ (дата звернення: 26.08.2024).
57. Як зареєструвати торговельну марку в Україні? URL: https://business.diia.gov.ua/handbook/torgovelna-marka/ak-zareestruvati-torgovelnu-marku-tm (дата звернення: 26.08.2024).
58. Як зареєструвати торговельну марку чи товарний знак: покрокова інструкція URL: https://fondy.ua/uk/knowledge/trademark/ (дата звернення: 26.08.2024).
59. Зразок ліцензійного договору URL: https://instaco.com.ua/create-document/litsenziyniy-dogovir-pro-nadannya-dozvolu-na-vikoristannya-ob-yekta-prava-intelektualnoyi-vlasnosti-znaka-dlya-tovariv-i-poslug (дата звернення: 26.08.2024).